

ChristenUnie Haarlem

Haarlem, 24 juni 2020

Raadsvragen ex artikel 38

Betreft: Haarlemse Hagepreken in de Hout

Geacht College,

Hierbij stuur ik u een serie schriftelijke vragen over de mogelijkheid van religieuze openlucht samenkomsten in Haarlem gezien de beperkingen voor religieuze samenkomsten als gevolg van de uitbraak van COVID-19.

Met vriendelijke groet,

Frank Visser
Fractievoorzitter ChristenUnie Haarlem

Toelichting

De afgelopen maanden bevonden we ons allen in de digitale wereld. Vergaderingen, bijeenkomsten en evenementen; zo ook religieuze bijeenkomsten en erediensten. Op grond van de grondwettelijk bepaalde godsdienstvrijheid mochten religieuze bijeenkomsten doorgaan met maximaal 30 personen en tenminste 1,5 meter afstand, maar de meeste kerken en andere geloofsgemeenschappen hebben gehoor gegeven aan de oproep van het kabinet om erediensten tot een minimum te beperken. Zij hebben veelal besloten diensten digitaal te streamen waarbij vaak alleen een voorganger en een paar musici bij elkaar kwamen.

Religieuze gemeenschappen hebben maandenlang hun geloof niet actief met elkaar kunnen delen, terwijl samenkomsten belangrijk zijn voor het bemoedigen en aansterken van elkaanders geloof. Geloven is iets individueels, maar ook iets wat samen wordt gedaan. Om deze redenen is het dat ook gelovigen graag samenkomen met andere gelovigen. Tevens is de kerk ook een ontmoetingsplaats waar met elkaar gesproken wordt en contact wordt gemaakt, juist ook met mensen voor wie contact met andere mensen niet vanzelfsprekend is. Op die manier is de maatschappelijke waarde van de kerk voor de stad ook enorm.

Vanaf 1 juni is het voor veel meer groepen weer mogelijk om in een ruimte bijeen te komen met maximaal 30 personen. Op 1 juli wordt dit aantal vrijwel zeker verhoogd. Hierbij moet echter nog wel de 1,5 meter in acht worden genomen. Hierdoor is dit voor niet alle kerken een afdoende oplossing. In kerkzalen waar normaal met gemak 200 mensen bijeen zouden kunnen komen is, is door deze regel slechts plek voor 50 mensen.

Ook geldt volgens het kabinet¹ en volgens de landelijk door verschillende kerkgenootschappen opgestelde protocollen nog steeds het advies dat er in kerkgebouwen niet gezongen mag worden door de aanwezigen (met uitzondering van een muzikteam in sommige kerkgenootschappen) omdat dit mogelijk risico voor de verspreiding van het virus met zich meebrengt². Zingen is echter een belangrijk onderdeel binnen de samenkomsten van kerken. Bij het verbod op samenzang wordt ook de vrijheid van geloofsuiting aangetast. Een goed geventileerde ruimte verlaagt het risico op de verspreiding van het coronavirus. Veel kerken zijn hier echter niet op uitgerust en bezitten het budget niet hiervoor.

De fractie van de ChristenUnie ziet een mogelijke oplossing voor de ruimtebeperking binnen de Haarlemse kerkgebouwen, namelijk de verplaatsing van de diensten naar de buitenlucht voor religieuze gemeenschappen die aangeven daar behoefte aan te hebben als aanvulling op of vervanging van reguliere diensten. Dit zou bijvoorbeeld kunnen in Haarlemse parken (zoals Haarlemmerhout of Kenaupark), op evenemententerreinen (zoals bij de Veerplas), op pleinen of op het parkeerterrein van kerken (voor zover die daarover beschikken). Het besmettingsrisico is in de buitenlucht veel kleiner, wanneer ook de 1,5 meter afstand wordt gehouden. Dit blijkt ook uit het feit dat tot nu toe maar één besmetting bekend is van iemand die aanwezig was bij het Black Lives Matter demonstratie in Amsterdam nu bijna een maand geleden, terwijl daar duizenden mensen bijeen waren.

Onze fractie meent dat voor dergelijke samenkomsten in de open lucht niet een beperking van het aantal deelnemers geldt. Immers: deze beperking geldt alleen voor bijeenkomsten in voor publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven, dan wel in besloten plaatsen niet zijnde woningen (artikel 2.1 lid 1 van de noodverordening). Weliswaar zijn evenementen tot 1 september ook verboden (artikel 2.1 lid 4 van de noodverordening) maar betogingen, samenkomsten en vergaderingen als bedoeld in de Wet Openbare Manifestaties zijn daarvan nadrukkelijk uitgesloten (artikel 1.2 van de noodverordening) en hieronder vallen expliciet kerkelijke bijeenkomsten (artikel 3 Wet Openbare Manifestaties).

De openbare ruimte is van een ieder en daarom wil de ChristenUnie ook dat het college meedenkt over geschikte locaties. Kerken zouden graag gebruik maken van de openbare ruimte maar aangezien de openbare ruimte zeker in deze tijd schaars is dient dit uiteraard wel in goed overleg te gebeuren.

Recent heeft het college een oplossing gevonden voor tijdelijk meer ruimte voor exploitanten van terrassen waarbij geen vergunningen hoeven te worden aangevraagd. Wij vragen het college ook toestemming te geven aan geloofsgemeenschappen die zich hiervoor aanmelden om kerkdiensten in de open lucht te houden, vergelijkbaar met de vroegere hagenpreken, met inachtneming van de RIVM richtlijnen dus de 1,5 meter. Wij hopen dat het college het gesprek hierover wil aangaan met kerken en andere religieuze gemeenschappen die aangeven deze behoefte te hebben, om hierin mee te denken en met hen een geschikte locatie te vinden. Zelf weet de ChristenUnie-fractie dat er meerdere kerken in Haarlem zijn die hier graag gebruik van zouden willen maken.

¹ <https://www.trouw.nl/religie-filosofie/kerken-blij-met-verruiming-coronaregels~bcccc7dd/>

² Zie bijvoorbeeld: <https://www.protestantsekerk.nl/verdieping/protocol-kerkdiensten-en-andere-kerkelijke-bijeenkomsten> en <https://www.bisdomhaarlem-amsterdam.nl/?p=news&id=4203&t=Protocol+voor+publieke+katholieke+vieringen+vanaf+1+juni>

Wij hebben daarom de volgende vragen:

1. Erkent het college dat voor religieuze gemeenschappen de matiging van samenkomst en de schrapping van samenzang de vrijheid van geloofsuiting aantast?
2. Is het college bekend met het feit dat de gemeente Den Haag recent toestemming heeft gegeven voor een kerkelijke samenkomst in het Westbroekpark op basis van de Wet Openbare Manifestaties?
3. Is het college bereid om na kennisgeving door religieuze organisaties op grond van artikel 2.3 van de APV toestemming te geven voor dergelijke openluchtdiensten in de Haarlemse parken, evenementenlocaties, pleinen of op andere geschikte locaties in de openbare ruimte inclusief gebruik van geluidsversterking? Met andere woorden: mogen wij er vanuit gaan dat dergelijke openluchtdiensten worden aangemerkt als betoging/samenkomst op grond van artikel 3 van de Wet Openbare Manifestaties en dat hiervoor niet een beperking van het aantal deelnemers geldt mits wel de 1,5 meter regel wordt gehandhaafd?
4. Zijn er nog andere regels waaraan dergelijke openluchtdiensten moeten voldoen?
5. Is het college bereid kerken en andere religieuze gemeenschappen in Haarlem te informeren over deze mogelijkheden?
6. Is het college bereid mee te denken over geschikte locaties in de open lucht met kerken en andere religieuze gemeenschappen in Haarlem die bij de gemeente te kennen geven een samenkomst te willen organiseren?

Over twee specifieke situaties hebben wij nog een vraag ter verduidelijking van de bestaande regels:

7. Artikel 2.1 lid 1 van de noodverordening verbiedt samenkomsten ook op erven behorend bij publieke gebouwen. Nu religieuze bijeenkomsten in de nieuwste versie van de noodverordening niet meer als uitzondering worden genoemd omdat de bepaling van 30 deelnemers nu voor alle bijeenkomsten in gebouwen geldt, is onduidelijk of kerken op hun eigen erf, bijvoorbeeld op een eigen parkeerterrein een kerkdienst mogen houden met in achtneming van de 1,5 meter. Kunt u bevestigen dat analoog aan het toegestaan zijn van betogingen in de openbare ruimte ook kerkdiensten op particuliere erven in de open lucht toegestaan zijn, mits de 1,5 meter wordt gehandhaafd?
8. Artikel 2.1c van de noodverordening bepaalt dat de limiet van 30 personen niet geldt voor bioscopen, concertzalen en theaters mits de 1,5 meter afspraken worden gehandhaafd, van te voren wordt gereserveerd, per ruimte niet meer dan 30 personen tegelijk aanwezig zijn en iedereen een zitplaats heeft. Ook evenementen in deze gebouwen zijn onder deze voorwaarden mogelijk. Klopt het dat een geloofsgemeenschap dus een kerkdienst kan organiseren in een bioscoop waarbij verspreid over meerdere zalen wel meer dan 30 kerkgangers tegelijk bijeen kunnen komen maar dat een kerkgenootschap dit niet in het eigen gebouw mag doen als deze ook meerdere zalen heeft? Is het college bereid deze inconsequentie onder de aandacht te brengen van de voorzitter van de veiligheidsregio en dit in de nieuwe noodverordening per 1 juli aan te passen?